

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Alexandri Magni Regis Macedonum vita

Gualterus <de Castellione>

Argentin., 1513

VD16 G 3848

Liber primus

[urn:nbn:de:bsz:31-327103](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-327103)

Incipit Argumentum.

Rim⁹ aristoteles imbutū nectare sacro
Scribit Alexandrum; sceptrisq; insigni-
nit & armis.

Cecropidas regi rursus cōfederat arces,
Diruit aonias; numerosa classe pfundū

Intrat. & appellens Asiam de naue sagittat,
Parcendumq; ratus: hostem sine marte triumphat
Elatusq; animo. sub sole iacentia regna
Iam sibi parta putat, Asiam de vertice montis
Inspicit. & patrias partitur ciuibus vrbes.
Pergama miratur; & somnia visa retractat.

Liber primus.

Esta ducis Macedū; totū vulgata per orbem
Q; large dispersit opes. quo milite Porum

Vicerit. & Darium; quo principe grecia victrix
Risit. & à Persis rediere tributa Chorinthum
Musa refer; qui si senio non fractus inermi
Pollice fatorum nostros vixisset in annos,
Cæsareos nunq; loqueretur fama triumphos
Totaq; Romulee squaleret gloria gentis
Præradiaret enim meriti fulgore caminus
Igniculos. solisq; sui palleret in ortu
Lucifer. & tardi languerent plaustra Boete.

At tu; cui maior genuisse britannia reges
Gaudet auos. Senonum quo presule non minor vrbi
Nuplit honos. q; cum romam senonensibus armis
Fregit adepturus. tarpeiam Brennius arcem.

ALEXANDREIDOS

Si non exciret vigiles argenteus anser.

Quo tandem regimen cathedre remensis adepto

Duricie nomen amisit bellica virtus

Quem partu effusum: gremio suscepit alendum

Philosophia suo: totumque elycona propinans

Doctrinae sacrae patefecit pectoris aulam

Excoctumque diu: studij fornace fugata

Rerum nube: dedit causas penetrare latentes

Huc ades: & mecum pelago discurre patenti

Funde sacros fontes: & crinibus imprimere laurum:

Ascribere tibi nostram patiare camenam.

Mundum prodierat naturae plana tenellis

Infruticans lanugo pilis: matricum parabat

Dissimiles proferre genas. cum pectore toto

Arma puer sitiens. Darium dare iura pelagis

Gentibus. imperijque iugo: patris arua prementem

Audit. & indignans his vocibus exprimit iram.

Heu quam longa quies pueris. nuncque ne licebit.

Inter funereas acies: mucrone corusco

Perfarum damnare iugum: profugique tyranni

Cornipedem lentum celeri pervertere cursu

Confusos turbare duces. puerumque Leonis

Vexillo insignem. galeato vertice saltem:

In bello simulare ducem. verum ne dracones

Alcidem puerum: compressis faucibus olim

In cunis domuisse duos. ergo nisi magni

Nomen Aristotelis: pueriles terreat annos

LIBER PRIMVS

- Haud dubitem similes ordiri fortiter actus
 Adde quod etati duodeni corpore paruo
 Maior inesse solet virtus. viridifq; inuente
 Ardua vis supplere moras. semper ne putabor
 Nectanabi proles vt degener arguar: absit.
 Hęc ait. hęc secum dictanti corde perorat
 Qualiter hyrcanis cum forte leunculus aruis
 Cornibus elatis; videt ire ad pabula ceruos
 Cui nondum totos descendit robur in armos
 Nec pede firmus adhuc; nec dentibus asper aduncis
 Palpitat; & vacuum ferit improba lingua palatum
 Effuditq; prius animo; quam dente cruorem
 > Pigriciamq; pedum redimit matura voluntas;
     Sic puer effrenis; totus bacchatur in arma
     Inualidusq; manu gerit alto corde leones
 > Et preceps teneros audacia preuenit annos
     Forte macer pallens incompto crine magistri
     Hęc facies studio male respondebat; apertis
     Exierat thalamis; vbi nuper corpore toto
     Perfecto logicę pugiles armarat elenchos
 > O q̄ difficile est studium non prodere vultu
 > Liuida nocturnam sapiebant ora laternam
     Secq; maritabat tenui discrimine pellis
     Ossibus in vultu. partesq; effusa per omnes
     Articulos manuum; macies ieiuna premebat
     Nulla repellebat a pelle parenthesis ossa
 > Nam vehemens studij macie labor afficit artus
a iij

ALEXANDREIDOS

Et molem carnis, & quod cibus educat extra
Interior sibi fumit homo fomenta laborum.

- Ergo vbi flammato vidit Phillipida vultu
Accusabat enim occultam rubor igneus iram
Flagitat vnde animus incanduit; vnda doloris
Materiam traxit; quę tanta efferbuit ira
Ille sui faciem reuerens monitoris, ocellos
 › Supplice deiecit vultu; pronusq; sedentis
 Affusus genibus; senium lugere parentis
 Oppressum imperio Darij; patriamq; iacentem
 Conqueritur lachrimans, lacrimis exaggerat iras:
 Atq; hęc dicentem vigili bibit aure magistrum
 Indue mente virum macedo puer, arma capesse.
 › Materiam virtutis habes; rem profer in actum
 Quoq; modo id possis aures aduerte docebo
 Consultor procerum; seruos contemne bilingues:
 › Et nequam; nec quos humiles natura iacere
 Precipit; exalta, nam qui pluuiatibus vndis
 Intumuit torrens; fluit acrior amne perhenni
 Sic partis opibus; & honoris culmine seruus
 In dominum surgens; truculentior aspide surda
 Obturat precibus aures; mansuescere nescit
 Non tamen hoc prohibet rationis calculus; vt non
 Exaltare velis; si quos insignit honestas
 Quos morum sublimat apex; licet ampla facultas
 Et patrię defit; & gloria sanguinis alti
 › Nam si vera loquar; auferre pecunia mores

LIBER PRIMVS

Non afferre solet, atq; enim inter cetera noctis
 Monstriparg; monstro nihil est corruptius isto

- › Quem vero morum; non rerum copia dicit
 Quem virtus extollit; habet quod preferat auro
 Quod patrie viciū redimat; quod conferat illi

- › Et genus & formam; virtus non queritur extra
 Non eget externis qui moribus intus abundat

- › Nobilitas sola est animum; que moribus ornat
 Si līs incidit te iudice: dirige libram
 Iudicij, nec flectat amor; nec munera palpent;
 Nec moueat stabilem personę acceptio mentem

Muneris arguitur accepti censor iniquus
 Munus enim a norma recti distorquet acumen
 Iudicis, & tetra inuoluit caligine mentem

Cum semel obtinuit; vitiorum mater in aula

- › Pestis auaricię: que sola incarcerat omnes
- › Virtutum species: spreto moderamine iuris
- › Curritur in facinus, nec leges curia curat

Parce humili; facilis oranti; frange superbum
 Grande aliquid; si velle tenes; & posse tenebis;

Castra moue; turmas instaure; transfer in hostem

Si conferre manum; dum luditur alea martis

Debilis; & nondum matura refugerit etas

Te tamen armatum videant; hylaremq; caterue

Pugnantem precibus; monitisq; minisq; tonantem

Profuit interdum; dominis pugnare iubendo

Nam dum castra metus calcat; dum languida terror

ALEXANDREIDOS :

Agmina prostermit; dum corda manusq; vacillant
 Si grauis hortatu; preceptor inebriat aures
 Se timor absentat. & sic formidine merfa
 Irruit in ferrum; monitis effrena iuuentus
     Hostibus ante alios primis fugientibus; insta
 Quod si forte tuus repetat tentoria miles
 Agmina retrogrado fugiens hostilia gressu
 Sic fuge/ne fugias/ videasq; fugare fugacem
 Hic fugit absq; fuga; qui sic fugit & fugat hostem
 Vltimus instando fugias; videantq; morantem
 Indecoresq; fuga; pudeat sine rege reuerti
 Interea metire oculis; quot milibus instent
 Quot peditum turme; quot fusi e vallibus assint
 Quot solem galeis equites; clipeisq; retundant
 Nec te terruerit numerus si videris illos
 Molliter instantes; tue primus in arma sequentum
 Primus equum verte; pressocq; relabere freno
 Hic vigor emineat tuus; affectusq; tuorum
 Et feruens animus; duricq; pericia martis
 Hic equus opponatur equo. hic ensibus ensis
 Hic clypeus clypeis; hic obruta casside cassis
 Vix liceat victis victori offerre triumphos
     Cunq; vel intraris; victis tradentibus urbem
 Vel si restiterint; portas perfregeris urbis;
 Thesauros aperi; plue donatiua manipulis
 Vulneribus crudis; & corde tumentibus egro
 Muneris infundas oleum; gazisq; reclusis

LIBER PRIMVS

Vnge animos donis; auricq; appone liquorem
Hęc egre menti poterit medicina mederi
Sic inopi diues; largusq; medetur auaro
At si forte animo res non respondeat alto
Copia si desit vel si minuatur aceruus
Non minuatur amor; nec desit copia mentis
Allice pollicitis; promissaq; tempora solue
Munus enim mores confert; irretit auaros
Occultat vitium; genus auget; subicit hostem
Non opus est vallo quos dextera dapifilis ambit
Nam seu pax vigeat; seu rupto federe pacis
Regnet, & in toto discordia seuiat orbe
Principibus dubijs; subitumq; timentibus hostem
Est dare pro muro; & solidi muniminis instar
Mon murus, non arma duces tutantur auarum.
Cętera quid moueam; sed non te emolliat intus
Prodiga luxuries; nec fortia pectora frangat
Mentis morbus amor, latebris & murmure gaudens
Si bacho veneriq; vacas; qui cętera subdis
Sub iuga venisti, perijt delira vacantis
Libertas animi, veneris flagrante camino.
Mens hebet interius, rixasq; & bella moueri
Imperat; & suadet rationis vile sepulchrum
Ebrietas; rigidos eneruant hęc duo mores
Parca voluptates sit eis explorare voluntas
Qui leges hominum; & mundi moderantur habenas
Dirigat ergo tuos studio celebrata priorum

ALEXANDREIDOS I

Actus iusticia, & per te reuocetur ab alto
 Ultima que superum terras astra reliquit
 Ne desit pietas: pudor & reuerentia recti
 Diuinos rimare apices, mausuesce rogatus
 Legibus infuda: ciuilitate argue fontes
 Vindictam differ: donec pertranseat ira
 Nec meminisse velis odij post verbera, si sic
 Vixeris: eternum extends per secula nomen,
 Talibus informans monitor virtutis alumnum
 Imbuat irriguam fecundis imbribus aurem
 Et thalamo cordis mores impingit honestos
 Ille libens sacris bibulas accommodat aures
 Vocibus, extreme comendans singula cellę
 Mens igitur laudum stimulis sibi credula feruet
 Germinat intus amor belli: regniq; cupido
 Iam timor omnis abest, iam spes preiudicat annis
 Iam fruitur voto, iam mente proteruit in hostem
 Iam regnat, iam seruit ei quadrangulus orbis
 Ergo vbi que ferule pueros emancipat etas
 Aduenit, Macedo ciuilitate induit arma:
 Non sibi, sed patrię, regnatq; in principe ciuis
 Tyro quidem: sed corde gygas: sed pectore miles
 Emeritus, tunc indomitum: tunc tanta videres
 Velle neoptolomum, que vix expleret Achilles
 Nec solum in Persas: quos contra iusta querele
 Causa sibi fuerat: parat insanire: sed ipsum
 Et totum: si fata sinant: coniurat in orbem.

LIBER PRIMVS

Vrbs erat auctoris nomen sortita Chorynthus
Quam situs ipse loci: quam rerum copia maior
Quam gens & populi: quam regum firma voluntas
Sanxerat, vt regni caput & metropolis esset
Hanc euangelico propulsans idola verbo
Paulus ad eterni conuertit pascua veris
Hic igitur macedo ne iura retunderet vrbs
Post patris occasum: sacrum dyadema verendo
Suscipiens capiti: sceptro radiauit eburno
Stat procerum medius, stipat latus eius vtrumq;
Canicies reuerenda patrum: mitisq; senatus
Quorum iuris erat toto disponere regno
Per quos insidijs obsistitur obice vallo
Consilij, potiusq; valent interprete lingua
Quam pugnare manu: tractare negocia belli
Et gerere armorum causas: quam cingier armis
Eminus assistunt pauloq; remotius: illi
Effrenę mentis: quorum sub pectore robur
Imperat ingenio, & nestor succumbit Achilli
Principis a facie vatam grege cinctus inermi
Sedit Aristotiles molli velatus amictu
Iam rude donatus facisq; prementibus annos
Curuus, & impexos castigat laurea crines
Contemplans igitur macedo per singula vires
Pascitur intuitu procerum: & que maxima dudum
Crescere non poterat: vehemens audacia creuit
Regis ad aspectus, & quem conceperat ante

ALEXANDREIDOS

Ampliat affectum, cordisq; reuerberat aures
 Applausus populi: maiorq; viribus audet
 Accedit facies animo, mentiq; profunde
 Respondent oculi, totoq; accenditur ore
 Sic fuit ex facili regem cognoscere promptum
 Ornamenta licet regi regalia desint
 Lucidus obrizo crinalis circulus auro
 Et que flammigeris ignescit purpura gemmis
 Sola tamen loquitur vultus reuerentia regem
     Mensis erat/ cuius iuuenum de nomine nomen
 A quo vitis habet quod floreat vua propinet
 Quod bibat autumnus; & quod sibi bruma referuet
 Cum tumet in fructum seges ardua; iamq; parabat
 Retrogradum phœbus radijs incendere cancrum
 Cum macedo assensu pariter vulgicq; ducumq;
 In regem erigitur; lectosq; ad bella quirites
 Diuidit in turmas; quorum bis milia bina
 Quingenticq; equitum numerus fuit; omnibus idem
 Impetus armorum, sed eos discriminat ætas
 Nec solum iuuenes; sed quorum cana vetustas
 Testis militiæ, & probitas sub patre probata
 Legit Alexander; ductor princepsq; cohortis
 Nullus erat qui non sexagenarius esset
 Vsq; adeo positus; vt si quis cominus armis
 Principia inspiceret castrorum siue quiritum
 Prefectos equitum non crederet; immo senatum
 Preterea peditum quater octo milia bello

LIBER PRIMVS

Instaurat. quibus arma fudes: & dacha bipennis
 Et quas letifero contorta volumina glandes
 Funda facit. gladiusq; & vitę prodigus arcus
 Lunariq; orbes: & preuia mortis arundo
 Incutiunt hastas: verubusq; minantur acutis
 Pectora torace: & ceruix securo galero
 Quos licet armarit: telo prestantior omni
 Virtus. tam voluisse tamen supponere mundum
 Q; potuisse sibi tam paucis milibus eque
 Miror Alexandrum: monstroq; similima fati
 Hęc series. tot regna vni summittere paucos
 In tanto strepitu rerum mundiq; fragore
 Cum fremeret totus varijs rumoribus orbis
 Subtrahere auxilium: dubiumq; lacessere martem
 Detrahare absenti: suadente demosthene primi
 Cęcropidę. & vires opponere viribus ausi
 Estuat auditis macedo maturius ergo
 Castra mouere iubet Danais. sic cominus hosti
 Improuisus adest: & muris applicat alas
 Interea senibus in palladis arce receptis
 Eschinus eloquitur: cepteq; Demostenalitis
 Arguit. & pace ostendit nil tutius esse
 Dum sibi mandatas legatio mutua partes
 Exsequitur. patrię suplicantis tractus amore
 Rex fedus renouat. pacemq; redintegrat vrbi
 Artibus ingenuis studijsq; vacare: sereno
 Annuit his vultu. martemq; remittit agendum

ALEXANDREIDOS

Inde ubi discordes iterum sibi iunxit athenas
 Impiger ad veteres raptō volat agmine Thebas
 Aonide iuuenum muros stipante corona
 Armati assistunt. portascq; intrare volenti
 Obijciunt. quem si dominum patienter habere
 Si prece non armis vellent occurrere. si sic
 Ut decuit fraudis cepte scelerisq; pigeret
 Fortassis poterant torrentem inhibere furoris
 Incolumemq; statum vitę; veniamq; mereri
 Sed quem gratem simul; & contemnere regem
 Presumpserē; sibi merito sensere tyrannum
 Dum super excidio macedo deliberat vrbis
 Iam populo varijs afflictō cladibus affunt
 Collecti satrape. vicinis vrbibus; omne
 Qui genus accusant; recoluntq; ab origine gentem
 Intentam sceleri. & grecorum cede madentem
 Progenitos serpente patres; semperq; minores
 Cordibus infusum patrijs seruasse venenum
 Quis fastus nyobes; quis sparsam sanguine nati
 Fœmineum nescit vlululasse per agmen agauen
 Quis flammās semeles; quis regem lumine cassum
 Nesciat; in proprios reuolutum turpiter ortus
 Preterea partos infando semine; damno
 Totius Europę sibi concurrisse gemellos
 Hijs accensa super flagrascit principis ira
 Accingiq; suos pugne iubet. inde parato
 Mille equitum cuneo; timidam circumtonat vrbem

LIBER PRIMVS

Mœnibus arcere hos ciues nituntur, eosq;
 Plurimus inuoluit telorum cominus ymber
 Non minus interea pedites subscindere muros
 Vestibus excussis; validisq; ligonibus; ardent
 Hos ne missilibus deterreat hostis ab alto
 Ut tuti lateant, alij testudinis instar
 Ictibus arcendis; iunctisq; ymbonibus instant
 Iam pede subducto; iam mole minante ruinam
 Precipiti saltu; qui viui forte super sunt
 Aonide fugiunt, secq; in secreta receptant
 At danai: faxis cedentibus; hoste remoto
 Per murum fecere viam; ruit omnis in urbem
 Turba, perit nullo sexus discrimine; & etas
 Omnis; adest etiam ductor Pelleus, & ipse
 Inuehitur thebas, armis stipatus, eoq;
 Accessit Cleodes; fide conspicuus; cecinitq;
 Regi dulce melos; lyricisq; subintulit ista
 Clara deum proles macedo; fortissime regum
 Cui fauet astrorum series, cum quatuor orbis
 Climata despondent; filo properante; sorores
 Cuius vt inuictus victis & parcere scires
 Supplicibus victor; & debellare rebelles
 Diuinis totiens monitis; armauit anhelum
 Pectus aristoteles, tu ne hanc rex funditus urbem
 Exitio delere paras, his sedibus ortus
 Liber thuricremis sua quem colit India templis
 Heccine terra deos tulit, actoremq; tuorum

b

ALEXANDREIDOS

Nutrit alcidem, cuius supereminet omnes
 Edomitum totiens laus deriuata per orbem
 En muri; & structę modulıs amphionıs arces
 Disce pius victıs, vincendis esse cruentus
 Instabile est regnum; quod non clementia firmat
 At si tanta tibi ciues torquere voluntas
 Soli parce solo; diuisq; ignosce locorum
 Finierat cleades; sed stat sententia regis
 Prepositiq; tenax, irę permittit habenas
 Equaric; solo turres & moenia primo
 Imperat, & reliquam vulcano fulminat urbem
 Postq; digna satis; compescuit vlcio Dircem
 Iamq; nouo didicit seruire Boętia regi
 Dispositis macedo; pariter patriaq; domoq;
 In Darium seuire parat, minus ergo peritos
 Armorum, minus audaces; fama; minores
 Segregat; & patrijs tutela m deputat agris
 Inde rates varijs rerum speciebus honuſtat
 Nec tanto libuit paucos adhibere labori
 Namq; quater ductus; nisi ter senarius obstet
 Nauigij numerum; quinquagenarius equat
 Iamq; vbi veliuolum tenuit mare libera classis
 Intenditq; fugam, nec iam vlla momordit harenam
 Anchora, cum patrio discederet incola portu
 Stridula concussit; concentibus aera miris
 Vox hominum presaga mali, mixtusq; tubarum
 Infremuit clangor, totumq; remugijt equor

LIBER PRIMVS

O patrię natalis amor: sic allicis omnes
O quantum dulcoris habes. fugitiua per altum
Classis: dum patrię raptim furatur alumnos
Sponte licet properent Perfarum inuadere fines
Nec trahit inuitos ad predę premia ductor
Sola tamen reuocat patrię dulcedo volentes
Nec sinit a patria diuelli mentis acumen
Sed dulces oculos animumq; retorquet ad argos
Donec ab intuitu longe decrefcere visus
Europę defecit apex. portusq; recessit
Tanta sub inuicto bellandi corde voluntas
Tanta parentis erat obliuio. tanta sororum
Solut ab ynachijs declinat lumina terris
Effrenus Macedo. qui cum Cilicum prius arua
Collibus educit. Asiamq; emergere cernit
Gaudet. & angustum vix gaudia tanta recepat
Pectoris hospicium. remis incumbere nautas
Non solum tensis vltra se credere velis
Leticia damnante moram iubet: ocuis illi
Haud segnes per transtra parant assurgere. dicto
Principis. & multo castigant verbere pontum
Tantum aberat classis portus statione. lapillum
Quantum funda potest celeri transmittere iactu
Eminus emissa Pelleus arundine terram
Vulnerat hostilem. faustumq; hoc predicat omen
Tota cohors: letoq; extollit ad ethera plausu
Nec mora. littoreis immergitur vncus harenis

b ij

ALEXANDREIDOS

Exonerant primo naues, celeriq; volatu
 Exiliunt, viridique locant in littore castra
 Deinde vacant epulis, ac dum solennia tractant
 Pocula continuant feræ conuiuia nocti
 Tertia pars orbis cuius dititione teneri
 Olim dicta fuit; eius quoq; nomen adepta est
 Hec Asia est, vasto quam gurgite solis ab ortu
 Terminat oceanus, & ab austro extendit in arcton
 A Borea thanais simul & meotidos vnda
 Claudit, ab europa nostrum determinat equor
 Huic soli; ex equo cessit partitio mundi
 Cumq; sit vna trium, solam hæc discindere mundum
 Topographi perhibent, igitur breuiore duabus
 Contentis spacio: medium non inuidet orbis
 Hic situs est Asiae, sed & illam mitis inumbrat
 Cæsaries nemorum, fluuiorum cursus inundat
 Nobilium multa regionum laude superbit
 Hec diues gemmis; elephantibus India barrit
 Bis ferit; & fruges totiens legit, instat ab arcto
 Caucasus, irriguo paradisus spirat ab ortu
 Hec habet Assyrios; Medos; & Persida; quorum
 Persia nunc nomen, quam Mesopotamia finit
 Hec Babylonis; opes Caldeaq; regna receprat
 Hec Arabum terras redolentes thure Sabeo
 In quibus ille labor logicorum nascitur vna
 Semper auis phœnix, vicinaq; cynamama myrræ
 Hinc Syriam Eufrates, illinc Armenia tangit

LIBER PRIMVS

Diluuijꝫ memor; superis celoꝫ minatur
 Inde palestine cunctis supereminet vna
 Vnius Iudea dei; Ierosolima terre
 In centro posita est; vbi virginis edita partu
 Vita obiit, nec stare deo moriente, renatus
 Sustinuit, sed contremuit perterritus orbis
 Totꝫ Asię partes, quas si meus exaret omnes
 Aut feriem scindet stilus aut fastidia gignet
     Iamꝫ sub aurora volucrum garrire parabat
 Et lucem tenui precedere lingua susurro
 Lucifer emerite confinia noctis agebat
 Astrorumꝫ fugam; solis præcursor anhelō
 Maturabat equo; facili cum membra sopore
 Soluit alexander, igitur cum sole retusum
 Prospexit primo pelagus; radiosꝫ natantes
 Emicat extemplo castris, & in ardua montis
 Erumpens, Asię metitur lumine fines
 Hic vbi vernantes cereali gramine campos
 Tot nemorum saltus tot prata virentibus herbis
 Lasciuire videt, tot cunctas mœnibus vrbes
 Tot bacchi frutices; tot nuptas vitibus vltimos
 Iam satis est inquit socij, mihi sufficit vna
 Hec regio; Europam vobis patriamꝫ relinquo
 Sic ait, & patrium ducibus subdividit orbem
 Nam timor ille ducum; tanta est fiducia fati
 Regnorum; quecunꝫ iacent sub cardine quadro
 Iam sibi parta putat, sic a populantibus agros

ALEXANDREIDOS:

Liberat, & pecorum raptus auertit ab h oste
 Iamq; iter arripiens Cilicum sibi vendicat arces
 Conciliatq; pij clementia principis, vrbes
 Pluris Alexandro fuit hec solertia, quam si
 Sanguinis impensa martem tractaret, ag itq;
 Pace vices belli: cum parcat & obrui t hostem
 Inde rapit cursum: phrigieq; per oppida tendit
 Ilion, & structos violato federe muros
 Idaliosq; legit saltus, quibus ore venusto
 Insignem puerum, pedibus louis armiger vncis
 Arripuit, gratumq; tulit super e thera munus
 Dumq; vetustatis saltem vestigia querit
 Sedulus, obijcitur fluuiali consita riuo
 Populus œnones, vbi mechi falce notata
 Scripta latent Paridis, teneriq; leguntur amores
 Densa subest vallis: vbi litis causa iocosq;
 Tractata est: cum iudicium temeravit adulter,
 Vnde mali labes: & prima effluxit origo
 Iliaci castus; & Pergama diruit ignis
 Nunc reputanda tamen parui, sed quanta fuerunt
 Concutitur, testatur enim vetus illa ruina
 Quantum immensa fuit Troie mensura ruentis
 Dum bellatorum Macedo tot busta pererrat
 Argolicos inter cineres; manesq; sepultos
 Quos tamen accusant titulis epygrammata certis
 Ecce minora loco: quam fama vidit Achillis
 Forte sepulchra sui; tali distincta sigillo

LIBER PRIMVS

Hec toris gacides domitor clam incautus; inermis
 Occubuit; paradis traiectus arundine plantas
 Hec breuitas regem ducis ad spectacula tanti
 Compulit. & sterilem mulso satiauit harenam
 Et suffire locum sumpta properauit acerra
 O fortuna viri super excellentior inquit
 Cuius meonium redolent preconia vatem
 Qui licet exanimem distraxerit hec tora. robur
 Et patrem patrie; summum tamen illud honoris
 Arbitror augmentum; quod tantum tantus habere
 Post obitum meruit preconom laudis Homerum

O vtinam nostros resoluta corpore; tantis
 Laudibus attollat; non inuida fama triumphos
 Nam cum lata meas susceperit area leges
 Cum domitus Ganges; & cum pessundatus athlas
 Cum vires macedum Boreas; cum senserit Hamon
 Et contentus erit me solo principe mundus
 Vt solo sole; hoc vnum mihi deesse timebo
 Post mortem; cineri ne desit fama sepulto
 Elisijsc; velim solam hanc preponere campis.

Neu vos excutiat cepto gens prouida bello
 Argolici fortuna; licet quandoq; minetur
 Aspera. que nunquam vultu persistit eodem
 Blandicijs indignus erit. molliq; potiri
 Fortuna. qui dura pati & amara recusat
 Nam que dura prius fuerant mollescere vidi
 Neu vos sollicitos agat ignorantia veri

ALEXANDREIDOS:

Vnde hec tanta meę surgat fiducia menti
 Occultum hoc vestrís impartiar auribus vnum
 Cum patris interitu; nutaret gręcia merens
 Pausoniaſq; ſcelus, & cedem cede piſſet
 Nocte fere media ſomnum ſuadentibus aſtris
 Puluinar regale premens; penetralibus altis
 Solus eram, ſocios laxabat inertia ſomni
 At mea peruigiles vrebant pectora curę
 Cunq; ſuper regni ratio nouitate labaret
 Incertus, ſequerer ne hoſtes; patriamue tuerer
 In neutro ſtabilis, facturus vtrumq; videbar
 Ecce locum ſubita radiantem lampade ſenſi
 Et celeſte iubar noctis caligine preſſa
 Irripiſſe fores; tenebraſq; diſcere vidi
 Cum timor incuteret mentem; teſtemq; pauoris
 Sentirem pauidos ſudorem exire per artus
 Affuit etheris; hominem ſi dicere fas eſt
 Ingenua grauitate plagis; quem barbara textit
 Multiplici veſtis mixtim diſtincta colore
 Cuius vt ire ſolet filo radiante ſacerdos
 Gemmea flammantes lambebat fimbria plantas
 Aurea roriſtuos criſpabat laurea crines
 Pectoris in medio biſſeni ſtemmate miro
 Ardebant lapides gemmarum luce ſuperbi
 Neſcio quod nomen pretendere viſa figuris
 Signabat mediam tetragrammata linea frontem
 Sed quoniam mihi barbaries incognita lingue

LIBER PRIMVS

Huius erat, legere hanc, me non potuisse fatebor
 Presulis occultum caput amplexante thyra
 Pefq; verecundus talari veste latebat
 Qui nisi me verbis prior aggredere tur habebam
 Quod breuiter possem scitari quis: quod: & vnde
 Egredere o Macedo fortissime finibus inquit
 A patrijs, omnemq; tibi pessundabo gentem
 At si me tibi forte vides occurrere talem
 Parce meis dixit, superasq; recessit in auras
 Discedensq; domum miro perfudit odore
 Hoc duce dura manus: hoc principe bella mouetis
 Sic fatur celeresq; gradus ad castra retorquet
 Vera tamen docuit, etenim cum victor adire
 Post Tyron euerfam: multa legione pararet
 Ierusalem: templumq; dei violare: domosq;
 Velle putaretur inuicti principis iram
 Preueniens, vrbis sacro comitante senatu
 Exierat tali summus cum veste sacerdos
 Qualem sydereo rex presule viderat ante
 Qui tanquam cognoscat descendit equo, eumq;
 Pronus adorauit, cunctis mirantibus: illum
 Impendisse decus homini: vnum quod sibi pridem
 Iusserat impendi, tunc rex legione sequentum
 Exclusa, paucis intrat comitantibus vrbem
 Et quod ab hebreis monitus fuit obtulit illic
 Pacifice, & multo ditauit munere templum
 Iamq; valefaciens, indulto Marte beatę

ALEXANDREIDOS

Vrbis: perpetuo donauit munere ciues

¶ Argumentū Secūdi libri.

Reparat ad pugnam Dariūm Persarūq;
secundus

Scribit Alexandro Darius: populum
q; recenset

At macedo fatale iugū mucrōe resoluit

Seq; sibi recipit: morbum curante Philippo

Stant hinc inde acies Cilicum conclusa iugosis

Faucibus. iniusti syfenem premit alea fati

Spernitur a persis ducibus. licet vtile: docti

Consilium Timodis. placuit com mittere fatis

Omne simul robur: socios horfatur ad arma

Acer vterq; ducum: plaudentibus assonat aer.

¶ Ltorem patrię magnum iam fata minantem

Nuncia: Persarum discurrens fama per vrbes

Desidię torpore grauis luxuq; soluti

Terrifico strepitu. Darij concusserat aures

Qui licet imperio maior: munitior armis

Obsequijs regum: precioso ditior ere

Nobilior titulis: euo maturior esset

Bellatore nouo: tamen experientia martis

Qua disffuetus erat: & pax diuturna labantes

Impulerat regis animos: vt in omnibus esset

Inferior duce: quo poterat prestantior esse

Si mens tanta foret pugnandi: quanta facultas

Ne depressa tamen terrore: minusq; rigoris